

Національний авіаційний університет
Факультет транспорту, менеджменту і логістики
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____ Кириленко О.М.

« _____ » _____ 202р

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни **«Управління вартістю підприємства»**

Київ 2022

1. Мета самостійної роботи. Метою самостійної роботи студентів є активізація засвоєних знань, розвиток умінь та набуття навичок з предмету «Офісний менеджмент» для подальшого їх використання на практиці.

При вивченні навчальної дисципліни «Управління вартістю підприємства» самостійна робота здійснюється в основному в позаурочний час при виконанні самостійних завдань, зміст яких подається окремо.

Позааудиторна робота передбачає наступні етапи:

- теоретичний, який передбачає конспектування відповідного матеріалу, самостійне опрацювання текстів лекцій та рекомендованої літератури;
- підготовка та участь в обговоренні питань на семінарських заняттях згідно планів семінарів;
- підготовка до тестування по винесених на самостійну роботу питаннях та вирішення практичних завдань.

2. Завдання для самостійної роботи .

Завданнями для самостійної роботи студентів є:

- 1) Підготовка презентацій на практичні заняття, що детально представлені в методичних рекомендаціях щодо їх проведення.
- 2) Вивчення питань (проблем), які виносяться на модульний і підсумковий контроль, що представлені нижче.

ТЕМА 1

ХАРАКТЕРИСТИКА СУТНОСТІ ВАРТОСТІ ТА ЦІННОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТА КУПІВЛІ ТА ПРОДАЖУ

Мета. Ознайомлення з сучасними поглядами науковців щодо формування сутності вартості та цінності підприємства, обґрунтування системи факторів, що впливають на вартість підприємства.

Практичне завдання 1

Підготовка есе. На основі опрацювання додаткових джерел літератури підготувати есе обсягом до 5 сторінок та одну з тем:

1. Розмежування понять «фундаментальна вартість», «ринкова вартість», «справедлива вартість», «інвестиційна вартість» та «спеціальна вартість» у вітчизняній та іноземній літературі.

2. Поняття та місце вартості підприємства у складі його цільових функцій.

3. Обґрунтування видів вартості підприємства для ключових груп стейкхолдерів.

4. Порівняльна характеристика видів вартості та причин оцінки підприємства в залежності від намірів власників та інвесторів

Практичне завдання 2

Підготовка есе. На основі опрацювання додаткових джерел літератури підготувати есе обсягом до 5 сторінок та одну з тем:

1. Розмежування видів вартості відповідно до міжнародного та національного стандарту оціночної діяльності.

2. Взаємозв'язок зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на вартість підприємства

3. Об'єктивні та суб'єктивні причини та випадки оцінювання вартості підприємства для власників бізнесу, його інвесторів та третіх осіб.

4. Порівняльна характеристика розбіжності значень ринкової капіталізації та фундаментальної вартості підприємства.

ТЕМА 2

СИСТЕМА ДРАЙВЕРІВ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета. Ознайомлення з методичними підходами формування системи ключових показників (KPI), розробки дерева драйверів вартості підприємства та обґрунтування їх впливу на зростання вартості підприємства.

Практичне завдання 1

Орієнтуючись на специфіку діяльності підприємства, розробити дерево ключових показників (KPI) для компаній ПАТ «Рошен» та Агрохолдингу ПАТ «МХП». Визначити відмінності факторів, що формують систему (KPI) для даних підприємств. Розрахувати показники, що входять в розроблену систему ключових показників в динаміці за 4 роки. Зробити висновки.

Практичне завдання 2

Орієнтуючись на специфіку діяльності підприємства, розробити дерево драйверів вартості для AMAZON та Alibaba Group Holding. Обґрунтувати відмінності впливу драйверів вартості в діяльності даних підприємств та розрахувати кількісні показники, що впливають формування драйверів вартості.

Практичне завдання 3

Визначити фактори, що впливають на вартість компанії орієнтуючись на специфіку діяльності підприємства, розробити дерево драйверів вартості для Auchan Retail та Samsung Electronics. Розрахувати кількісні показники, що входять до драйверів вартості за 4 роки. Зробити висновки.

Практичне завдання 4

Розрахувати ключові показники ефективності Le Silpo за 4 роки: фінанси (рентабельність продажів, рентабельність власного капіталу, оборотність дебіторської заборгованості, коефіцієнт ліквідності); внутрішні бізнес-процеси (відсоток браку, відсоток виконання плану, обсяг складських запасів тощо); робота з клієнтами (обсяг продажів в розрахунку на одного клієнта, кількість угод, рівень утримання клієнтів, витрати на рекламу); управління персоналом (продуктивність праці; плинність кадрів; витрати на навчання в розрахунку на одного співробітника). Зробити висновки.

Практичне завдання 5

Орієнтуючись на специфіку діяльності підприємства, розробити дерево ключових показників (KPI) для компаній Fozzy Cash&Carry та L'Oréal Paris. Визначити відмінності факторів, що формують систему (KPI) для даних підприємств. Розрахувати показники, що входять в розроблену систему ключових показників в динаміці за 4 роки. Зробити висновки.

Практичне завдання 6

Орієнтуючись на специфіку діяльності підприємства, розробити дерево драйверів вартості для торговельної мережі «Фора» та Watsons Україна. Обґрунтувати відмінності впливу драйверів вартості в діяльності даних підприємств та розрахувати кількісні показники, що впливають формування драйверів вартості.

ТЕМА 3 КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА (VBM)

Мета. Ознайомлення з концепціями і методиками розрахунку економічної доданої вартості Eva, ринкової доданої вартості (MVA), акціонерної доданої вартості (SVA), грошової доданої вартості (SVA), грошової рентабельності інвестицій (CFROI)

Практичне завдання 1

Агрохолдинг ПАТ «МХП» має наступні показники діяльності протягом останніх 4-х років (табл.3.1 – 3.3).

1. Розрахувати економічну додану вартість підприємства (EVA) протягом оцінюваного періоду та визначити динаміку її зміни. Зробити висновки.

2. Зробити факторний аналіз показника EVA і визначити, за рахунок яких факторів відбувалась його зміна протягом періоду

3. Спрогнозувати значення EVA на наступні 5 періодів, базуючись на припущенні, що діяльність підприємства в майбутніх періодах збереже таку ж тенденцію, як в останні періоди, і розрахувати вартість підприємства, використовуючи показник економічної доданої вартості.

4. Порівняти значення вартості підприємства з її ринковою капіталізацією на дату оцінки і зробити висновки щодо якості управління економічною доданою вартістю в агрохолдингу.

Таблиця 3.1

Показники консолідованого балансу ПАТ «МХП», млн.дол.

Показник	2014	2015	2016	2017
Власний капітал	945,52	672,85	693,06	985,71
Довгострокові кредити банків	152,3	278,13	259,57	138,82
Емітовані облігації	724,52	728,53	725,36	970,09
Зобов'язання з фінансового лізингу	22,21	9,6	5,58	7,41
Інші довгострокові зобов'язання	20,67	13,22	11,26	23,73
Короткострокові кредити банків	81,33	249,06	236,81	36,92
Зобов'язання з фінансового лізингу	16,39	14,03	8,04	4,04
Емітовані короткострокові облігації	218,56	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	111,99	110,31	136,18	111,42
Баланс	2293,49	2075,73	2075,86	2278,14

Таблиця 3.2

Показники фінансових результатів ПАТ «МХП»

Показник	2014	2015	2016	2017
Операційний прибуток	414,98	363,92	314,821	361,756
Витрати (дохід) з податку на прибуток	59,57*	40,36*	13,08*	17,12*
Чистий прибуток	-412,34	-125,72	59,25	204,39
Сплачені дивіденди	101,7	50,3	84,29	80,81

*дохід з податку на прибуток – додається до операційного прибутку

Таблиця 3.3

Вартісні показники ПАТ «МХП»

Показник	2014	2015	2016	2017
Безризикова ставка, %	9,18	8,27	7,8	5,64
Бета-коефіцієнт	2,2	2,4	1,99	1,98
Премія за ризик, %	7,7	8,6	6,4	6,1
Ставка за Зобов'язаннями з фінансового лізингу, %	13,5	14,8	11,6	11,2
Ставка за довгостроковими кредитами, %	8,6	8,6	7,1	7,1
Ставка за короткостроковими кредитами, %	12,0	13,0	13,4	13,5
Ставка за емітованими облігаціями, %	7,2	7,2	7,75	7,75
Ринкова капіталізація, млн. дол.	969,86	988,13	939,68	1249,35

Практичне завдання 2**SVA та MVA**

Агрохолдинг ПАТ «МХП» протягом звітного періоду здійснював операції з викупу акцій, емісії облігацій, виплати дивідендів, проводив значні емісії боргових інструментів, а також змінював фондові майданчики. Протягом останніх 4-х років спостерігалися суттєві коливання фінансових результатів та ринкового курсу акцій. Припустимо, що зобов'язання підприємства на 100% складаються з довгострокових і короткострокових облігацій.

За даними таблиць 3.4 та 3.5 визначити, як змінювалася акціонерна додана вартість та ринкова додана вартість холдингу внаслідок змін в операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності підприємства, та змін у складі і структурі капіталу. Зробити висновки.

Таблиця 3.4

Показник	2014	2015	2016	2017
Кількість акцій в обігу, шт	105419888	106250399	106781794	106781794
Ринкова ціна однієї акції, дол.	9,2	9,3	8,8	11,7
Власний капітал, млн. дол.	945,52	672,85	693,06	985,71

Таблиця 3.5

Показник	2014	2015	2016	2017
Кількість акцій в обігу, шт	105419888	106250399	106781794	106781794
Ринкова ціна однієї акції, дол.	9,2	9,3	8,8	11,7
Власний капітал, млн. дол.	945,52	672,85	693,06	985,71
Кількість випущених довгострокових облігацій, шт.	18920	17890	17900	17560
Ринкова ціна довгострокової облігації, дол.	67,8	66	69,2	70,5
Кількість випущених короткострокових облігацій, шт.	10700	9880	9000	9900
Ринкова ціна короткострокової облігації, дол.	39,8	31,5	29,4	29,5
Балансова вартість зобов'язань, млн.дол.	1347,97	1402,88	1382,8	1292,43

Практичне завдання 3 CFROI та CVA

Агрохолдинг ПАТ «МХП» має наступні складові формування грошового потоку (табл. 3.6). Визначити грошову рентабельність інвестицій CFROI та грошову додану вартість протягом аналізованого періоду і зробити висновок щодо їх динаміки протягом 4-х років.

Для розрахунку суми інвестованого капіталу в показнику CFROI скористуйтеся даними таблиці 3.1. Для розрахунку середньозваженої вартості капіталу скористайтеся даними таблиць 3.1 і 3.3.

Таблиця 3.6

Показник	2014	2015	2016	2017
Прибуток до оподаткування	-471,91	-166,09	46,58	187,27
Амортизація	94,67	94,67	105,87	93,23
Зміни номінальної вартості біологічних активів	-52,91	-21,79	-36,08	-21
Негрошові витрати	63,389	5,34	15,1	33,57
Фінансові доходи	3,81	2,57	2,23	3,47
Фінансові витрати	108,52	105,57	106,67	108,4
Неопераційні курсові різниці, втрати	777,68	418,93	142,16	35,62
Зміни в робочому капіталі	-155,909	-225,46	76,77	-119,58

Практичне завдання 4

Висновки щодо концепції управління вартістю. За результатами розрахунків попередніх задач сформуєте зведену таблицю (табл. 3.7) оцінки показників доданої вартості агрохолдингу і зробіть висновки щодо концепції управління вартістю на даному підприємстві, а саме, який з наведених видів доданої вартості може бути пріоритетним об'єктом управління.

Таблиця 3.7

Показник	2014	2015	2016	2017
EVA				
MVA				
SVA				
CVA				
CFROI, %				

ТЕМА 4

ПІДХОДИ ТА ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Мета: Засвоєння методик оцінки ефективності управління вартістю відповідно до підходів Дамодарана, Коупленда (умова створення вартості підприємства ROIC-WACC), Уолша, Мордашова (на базі моделі Гордона).

Практичне завдання 1

Дерево драйверів вартості. Визначити умови створення вартості на ПАТ «МХП» за даними таблиць 3.1, 3.2, 4.1 відповідно до підходу Дамодарана (ROIC – WACC), побудувати дерево драйверів вартості та розрахувати які фактори чинять найбільший вплив на відповідних рівнях формування вартості підприємства.

Таблиця 4.1

Додаткова інформація консолідованого балансу та звіту про фінансові результати ПАТ «МХП», млн.дол.*

Показник	2014	2015	2016	2017
Оборотні активи, в т.ч.	731,8	736,9	821,43	801,76
дебіторська заборгованість	59,62	38,8	50,87	62,3
Поточні зобов'язання, в т.ч.	428,27	373,4	381,02	152,38
кредиторська заборгованість	346,97	124,34	46,51	43,18
Чистий дохід	1379,05	1183,28	1135,47	1288,76
Операційний прибуток	414,98	363,92	314,821	361,756

* для додаткової інформації звертайтеся до

<https://www.mhp.com.ua/uk/dlja-investoriv/financial-reports/richnij-zvit>

Практичне завдання 2

Дерево драйверів ROIC. Визначити фактори впливу на рентабельність інвестованого капіталу (ROIC) на ПАТ «МХП» за

даними таблиць 3.1, 3.2, 4.1 та побудувати дерево драйверів ROIC. Розрахувати фактори, які чинять найбільший вплив на відповідних рівнях формування вартості підприємства, якщо факторами другого порядку є:

- рівень собівартість реалізованої продукції, рівень SG&A витрат (адміністративні, на збут, інші операційні) у доходах;
- рівень амортизації у виручці;
- рівень необоротних виробничих активів у загальних активах;
- рівень робочого капіталу у загальних активів (або у оборотних активах);
- рівень інших активів (фінансові активи, інші оборотні активи).

На підставі проведеного факторного аналізу запропонувати напрями зростання ROIC на підприємстві.

Практичне завдання 3

Рівняння збалансованого зростання. Визначити динаміку коефіцієнту збалансованого зростання Уолша для ПАТ «МХП» та ПАТ «Овостар Юніон» за даними таблиць та зробити висновки щодо доцільності інвестування в акції кожного з агрохолдингів. У висновках аргументувати порівнянням темпів зростання прибутковості з коефіцієнтом росту.

Таблиця 4.2

Показники для розрахунку рівняння зростання Уолша, млн.дол.

Показник	2014	2015	2016	2017
ПАТ «МХП»				
Оборотні активи	731,8	736,9	821,43	801,76
Чистий дохід	1379,05	1183,28	1135,47	1288,76
Нерозподілений прибуток	645,02	548,0	719,34	925,98
ПАТ «Овостар Юніон»*				
Оборотні активи	33,44	41,16	44,99	63,6
Чистий дохід	74,78	75,6	77,74	98,69
Нерозподілений прибуток	104,44	129,78	160,74	182,89

*Для додаткової інформації щодо ПАТ «Овостар Юніон» звертатися до http://www.ovostar.ua/en/ipo/regulatory_filings/financial_reports/

Практичне завдання 4

Модель Гордона. ПАТ «Овостар Юніон» створює дочірнє підприємство і придбає на нього нову виробничу лінію вартістю 2 млн. дол. Вартість пусконаладжених робіт становитиме 0,5 млн.дол. Запуск лінії планується через рік. Очікувані грошові потоки від роботи нової лінії наступні: 1 рік – 0,3 млн., другий рік – 0,4 млн., третій рік – 0,6 млн., четвертий рік – 0,7 млн., п'ятий рік – 0,9 млн. Потім грошовий потік стабілізується і зростає з темпом 3%. Ставка

дисконтування – 15%. Визначити ринкову вартість дочірнього підприємства.

ТЕМА 5 МЕТОДИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В РАМКАХ РИНКОВОГО ТА ВИТРАТНОГО ПІДХОДІВ

Мета. Ознайомлення з ринковим та витратним підходом оцінки вартості підприємства та обґрунтування ефективних напрямків управління вартістю підприємства.

Практичне завдання 1

Визначити вартість ПАТ «Черкасиобленерго» за ринковим підходом, якщо відомо, що балансова вартість акціонерного капіталу менше ринкової капіталізації підприємства у 2014 році – 65%; 2015 році на 60%; у 2016 році – 50%; у 2017 році – 46%, а частка привілейованих акцій становить 17% у 2014 році; 15% у 2015 році; 18% у 2016 році та 22% у 2017 році від балансової вартості акціонерного капіталу. Результативні дані ПАТ «Черкасиобленерго» наведені в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Показник	2014	2015	2016	2017
Кількість акцій в обігу, шт.	105419888	106250399	106781794	148393332
Ринкова ціна однієї акції, дол.	9,2	9,3	8,8	11,7
Довгострокові кредити банків, млн. дол.	152,3	278,13	259,57	138,82
Інші довгострокові зобов'язання	20,67	13,22	11,26	23,73
Короткострокові кредити банків	81,33	249,06	236,81	36,92
Поточна кредиторська заборгованість	218,56	220,30	231,20	245,40
Інші поточні зобов'язання	111,99	110,31	136,18	111,42
Грошові кошти та еквіваленти на дату оцінки	12,5	15,6	22,4	25,4

За результатами розрахунків необхідно:

- 1) Обґрунтувати фактори впливу на зростання/зниження вартості ПАТ «Черкасиобленерго»;
- 2) Визначити як змінювалась ринкова капіталізація підприємства;
- 3) Порівняти значення вартості підприємства з її ринковою капіталізацією на дату оцінки і зробити висновки щодо якості управління вартістю в Черкасиобленерго.

Практичне завдання 2

Визначити вартість ПАТ «Вінницяобленерго» методом зіставлення мультиплікаторів та зробити висновки, якщо відомі наступні дані:

Таблиця 5.2

Показники	Черкаси-обленерго	Миколаїв-обленерго	Одеса-обленерго	Вінниця-обленерго

кількість акцій випущених в обігу, шт	150000	158000	170000	160000
ринковий курс акцій, грн	1,49	2	1,35	1,7
зарєстрований (пайовий) капітал, тис. грн	30000	35000	32000	34000
власний капітал, тис. грн	300607	328500	467000	500000
балансовий курс акцій, грн	0,25	0,25	0,25	0,25
чистий прибуток, тис. грн.	3960	16506	5008	16500
операційний Cash-flow, тис. грн.	19527	29591	37936	30627
чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	353000	329000	352000	341000

За результатами розрахунків необхідно:

1) Обґрунтувати фактори впливу на зростання/зниження вартості ПАТ «Вінницяобленерго»;

2) Провести прогнозування ринкової капіталізації ПАТ «Вінницяобленерго» з урахуванням цінового мультиплікатора.

3) Порівняти значення вартості підприємства з її ринковою капіталізацією на дату оцінки і зробити висновки щодо якості управління вартістю в ПАТ «Вінницяобленерго».

Практичне завдання 3

Визначити динаміку ліквідаційної вартості ПАТ «Миколаївобленерго» за витратним підходом, якщо відомо, що ринкова вартість активів підприємства на 32% у 2014 році; на 35% у 2015 році; на 42% у 2016 році та на 46% у 2017 році перевищує балансову. Витрати на ліквідацію підприємства становлять 15% у 2014 році; 18% у 2015 році; 14% у 2016 році та 12% у 2017 році від ринкової вартості активів підприємства. Додаткові дані за 4 роки наведені в табл. 5.3.

Таблиця 5.3

Показник	2014	2015	2016	2017
Активи, млн. дол.	2293,49	2075,73	2075,86	2278,14
Довгострокові кредити банків, млн. дол.	132,3	178,13	249,57	198,82
Інші довгострокові зобов'язання	20,67	13,22	11,26	23,73
Короткострокові кредити банків	101,33	149,06	276,81	86,92
Поточна кредиторська заборгованість	18,56	20,30	31,20	45,40
Інші поточні зобов'язання	111,99	110,31	136,18	111,42
Грошові кошти та еквіваленти на дату оцінки	112,5	115,6	122,4	125,4

За результатами розрахунків необхідно: визначити переваги та недоліки практичного застосування витратного (майнового) підходу до оцінки вартості підприємства.

Практичне завдання 4

Визначити вартість ПАТ «Одесаобленерго» методом зіставлення

мультиплікаторів та зробити висновки, якщо відомі наступні дані:

Показники	Черкаси-обленерго	Миколаїв-обленерго	Одеса-обленерго	Вінниця-обленерго
кількість акцій випущених в обігу, шт	150000	158000	170000	160000
ринковий курс акцій, грн	1,49	2	1,35	1,7
зарєєстрований (пайовий) капітал, тис. грн	30000	35000	32000	34000
власний капітал, тис. грн	300607	328500	467000	500000
балансовий курс акцій, грн	0,25	0,25	0,25	0,25
чистий прибуток, тис. грн.	3960	16506	5008	16500
операційний Cash-flow, тис. грн.	19527	29591	37936	30627
чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	353000	329000	352000	341000

За результатами розрахунків необхідно:

1) Обґрунтувати фактори впливу на зростання/зниження вартості вартість ПАТ «Одесаобленерго»;

2) Провести прогнозування ринкової капіталізації вартість ПАТ «Одесаобленерго» з урахуванням цінового мультиплікатора.

3) Порівняти значення вартості підприємства з її ринковою капіталізацією на дату оцінки і зробити висновки щодо якості управління вартістю в вартість ПАТ «Одесаобленерго».

4) Обґрунтувати ефективність застосування мультиплікаторів в оцінці бізнесу.

ТЕМА 6

МЕТОДИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В РАМКАХ ДОХІДНОГО ПІДХОДУ

Мета: Засвоєння основних підходів до оцінки вартості підприємства за методом дисконтування грошових потоків (DCF), розрахунок дох типів вільних грошових потоків (FCFE та FCFF); засвоєння особливостей і сфер застосування методу капіталізації очікуваного прибутку; термінальна вартість та модель Гордона.

Практичне завдання 1

DCF (FCFF). ПАТ “Овостар Юніон” має наступні фінансові показники за останні звітні періоди.

Таблиця 6.1, млн.дол.

Показник	2016 р.	2017 р.
Операційний грошовий потік	23	19
Капітальні витрати	16,1	11,7
Власний капітал	106	88
Кредити банків	15,3	13,6
Валюта балансу	131	110
Середня ставка за користування позиковим капіталом	5,5%	5%
Середня ціна власного капіталу	10%	11%

Протягом наступних 5 років очікується: в 2018 році зростанні операційного грошового потоку на 5%, в наступних роках збільшення темпу зростання на 1 в.п. щорічно порівняно з попереднім періодом. Зростання капітальних витрат в 2018 році очікується на рівні 6%, в наступні роки величина капітальних витрат очікується на рівні 2018 року. Власний капітал в 2018 році зросте на 8%, в наступні періоди темп зростання власного капіталу до 5% щорічно. Ціна власного капіталу очікується на рівні 10% протягом наступних 5 років. Величина банківських кредитів в 2018 році очікується в сумі 13 млн.дол. і в наступні роки не змінюється. Ставка за користування кредитами в плановому періоді залишиться на рівні 2017 року. Валюта балансу зростатиме лише за рахунок власного капіталу. Ставка податку на прибуток - 18%, в прогностному періоді залишається без змін. Визначити вартість підприємства за методом DCF, використовуючи вільний грошовий потік для фірми (FCFF).

Практичне завдання 2

DCF (FCFE). Використовуючи окремі дані табл. 6.1, визначити ринкову вартість власного капіталу ПАТ «Овостар Юніон» методом дисконтування грошових потоків (FCFE), порівняти її з ринковою капіталізацією підприємства на дату оцінки. Зробити висновок, чи є компанія переоціненою чи недооціненою ринком, якщо її ринкова капіталізація на дату оцінки становить 140 млн.дол.

Практичне завдання 3

Капіталізація очікуваного прибутку. ПАТ «Овостар Юніон» з метою диверсифікації доходів побудувало будівлю виробничо-технічного центру, призначеного для здачі в оренду. Балансова вартість будівлі становить 18 млн.дол. Визначити капіталізовану вартість цього бізнесу (брутто і нетто) за різних умов. (табл. 6.2). Яких заходів треба вжити компанії для компенсації зростаючих поточних видатків на утримання будівлі і зростаючих податкових платежів? яких заходів треба вжити компанії для збереження своєї ринкової вартості за умови зростання ставок капіталізації? За якої кон'юнктури на ринку нерухомості ви б порадили власнику продати будівлю?

Таблиця 6.2

Показник	1 варіант	2 варіант	3 варіант	4 варіант	5 варіант
Площа будівлі, кв.м.	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Річна орендна плата, дол. кв.м.	300	300	250	300	300
Середньорічний відсоток наповненості, %	90	90	90	90	90
Земельний податок, дол. в рік	600 000	600 000	600 000	800 000	80 000

Поточні видатки на утримання будівлі, дол. в рік	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 500 000	1 500 000
Доходність аналогічного бізнесу, %	12	18	12	12	18

Практичне завдання 4

Капіталізація прибутку. ПАТ «Овостар Юніон» має намір оцінити доцільність інвестування у наступний бізнес. Компанія має намір придбати офісну будівлю, що приносить дохід. Пропонована ціна будівлі 1 млн.дол. Очікується, що чистий грошовий потік від оренди складе 200 тис.дол. на рік і сплачуються орендодавцю на початку року. Через 2 роки компанія планує продати об'єкт за 1,3 млн.дол. Виходячи з наявної у доступі ринкової інформації і прогнозних оцінок ринку нерухомості, а також з того, що середньорічна ставка депозитів на банківському ринку становить 10% річних, компанія очікує отримати від даної операції рентабельність вище за середньоринкову депозитну ставку. В той же час консалтингові компанії оцінюють ставку капіталізації на ринку нерухомості з урахуванням різноманітних ризиків на рівні 25%.

Прийняти рішення: чи доцільно інвестувати в даний бізнес. Чи зміниться ваше рішення, якщо орендні платежі будуть надходити в кінці року?

Практичне завдання 5

Капіталізація прибутку. ПАТ «Овостар Юніон» здає приміщення для магазину орендарю ТОВ «Меркурій» на умовах повної відповідальності орендаря ТОВ «Меркурій» за ремонт і страхування, таким чином орендна плата є прибутком ПАТ «...». Орендна плата є фіксованою і становить 25 тис.дол. на рік. ТОВ «Меркурій» хоче здати приміщення в суборенду. Площа приміщення 20x12 м. Орендарю ТОВ «Меркурій» відомо, що нещодавно схоже приміщення було здане 12x20 в оренду за 32 тис. дол. на рік. на умовах повної відповідальності орендаря за ремонт і страхування. Визначити очікуваний річний прибуток ТОВ «Меркурій» після здачі магазину в суборенду. Визначити вартість даного бізнесу для ПАТ «...» та ТОВ «Меркурій», якщо відомо, що ставка капіталізації на ринку комерційної нерухомості становить 12% річних.

ТЕМА 7

ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ДЛЯ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ЙОГО РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ

Мета. Ознайомлення з основними управлінськими підходами щодо формування ринкової вартості підприємства та обґрунтування застосування фінансових інструментів як ефективного впливу на зростання вартості бізнесу.

Практичне завдання 1

Визначити вплив дивідендної політики на вартість Агрохолдинг ПАТ «МХП» (табл. 3.4), якщо в 2018 році планується новий інвестиційний проект, що вимагає вкладень в обсязі 100 млн. дол. За результатами аналізу чиста приведена вартість проекту (NPV) дорівнює 20 млн. дол. В даний час Агрохолдинг має необхідні кошти для реалізації проекту. Обґрунтувати вплив дивідендної політики на вартість агрохолдингу, якщо:

- 1) дивіденди не виплачуються і всі засоби інвестуються в проект;
- 2) дивіденди виплачуються і випускаються нові акції для фінансування проекту.

Практичне завдання 2

ПАТ «Одесаобленерго» має намір капіталізувати 3 млн. дол. нерозподіленого прибутку. Власний капітал в структурі пасивів підприємства становить 50% і це співвідношення підприємство збирається зберегти в майбутньому. Крім того, підприємство має намір випустити облігаційну позику на суму в 4 млн. дол. З наступними параметрами облігацій: номінал 1000 дол., процентна ставка 10% в рік від номіналу, термін обігу позики 5 років. При цьому відомо, що прибутковість державних казначейських облігацій, що обертаються на ринку, дорівнює 6% річних. Прибутковість ДКО зростає з темпом 5% в рік. Середня ринкова прибутковість звичайних акцій становила 12% річних. Останній дивіденд за звичайними акціями даного підприємства був виплачений в розмірі 10 дол. На кожну 100-доларову акцію. Коефіцієнт бета акцій підприємства становив 1,1. Витрати на емісію акцій та облігацій становили 1% від відповідного номіналу.

Визначити: 1) ціну кожного джерела капіталу підприємства; 2) середньозважену вартість капіталу підприємства на початок і на кінець періоду.

Практичне завдання 3

Розрахувати показники ефективності дивідендної політики Le Silro за 4 роки: фінанси (коефіцієнт чистого прибутку на одну акцію, сума виплачених дивідендів на одну акцію, коефіцієнт дивідендних виплат, коефіцієнт кратності покриття дивідендів прибутком, коефіцієнт реінвестування, коефіцієнт утримання, мультиплікатор курсу акції, мультиплікатор дивіденду акції). Зробити висновки та обґрунтувати вплив дивідендної політики на вартість компанії.

Практичне завдання 4

Визначте, використовуючи метод дисконтування дивідендів (DDM) вартість ПАТ «МХП» використовуючи дані табл. 7.1, 7.2 та 7.3. Термінальна вартість підприємства в кінці 5-го року – 8790 тис.грн. Зробити висновки та обґрунтувати вплив дивідендної політики на вартість компанії.

Таблиця 7.1

Показники консолідованого балансу ПАТ «МХП», млн. дол.

Показник	2014	2015	2016	2017
Власний капітал	945,52	672,85	693,06	985,71
Довгострокові кредити банків	152,3	278,13	259,57	138,82
Емітовані облігації	724,52	728,53	725,36	970,09
Зобов'язання з фінансового лізингу	22,21	9,6	5,58	7,41
Інші довгострокові зобов'язання	20,67	13,22	11,26	23,73
Короткострокові кредити банків	81,33	249,06	236,81	36,92
Зобов'язання з фінансового лізингу	16,39	14,03	8,04	4,04
Емітовані короткострокові облігації	218,56	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	111,99	110,31	136,18	111,42
Баланс	2293,49	2075,73	2075,86	2278,14

Таблиця 7.2

Показники фінансових результатів ПАТ «МХП»

Показник	2014	2015	2016	2017
Операційний прибуток	414,98	363,92	314,821	361,756
Витрати (дохід) з податку на прибуток	59,57*	40,36*	13,08*	17,12*
Чистий прибуток	412,34	125,72	59,25	204,39
Сплачені дивіденди	101,7	50,3	84,29	80,81

*дохід з податку на прибуток – додається до операційного прибутку

Таблиця 7.3

Вартісні показники ПАТ «МХП»

Показник	2014	2015	2016	2017
Безризикова ставка, %	9,18	8,27	7,8	5,64
Бета-коефіцієнт	2,2	2,4	1,99	1,98
Премія за ризик, %	7,7	8,6	6,4	6,1
Ставка за Зобов'язаннями з фінансового лізингу, %	13,5	14,8	11,6	11,2
Ставка за довгостроковими кредитами, %	8,6	8,6	7,1	7,1
Ставка за короткостроковими кредитами, %	12,0	13,0	13,4	13,5
Ставка за емітованими облігаціями, %	7,2	7,2	7,75	7,75
Ринкова капіталізація, млн. дол.	969,86	988,13	939,68	1249,35

ТЕМА 8

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ТА РЕОРГАНІЗАЦІЯ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета. Ознайомлення з основними управлінськими підходами щодо формування ринкової вартості підприємства та обґрунтування застосування фінансових інструментів як ефективного впливу на зростання вартості бізнесу.

Практичне завдання 1

Розробити проект реструктуризації для Fozzy Cash&Carry з урахуванням перспективних напрямів розвитку підприємства та підвищення його вартості:

- 1) Обґрунтувати набір цілей обраної стратегії реструктуризації.
- 2) Розрахувати оптимальну структуру капіталу Fozzy Cash&Carry.
- 3) Дослідити рівень дебіторської заборгованості підприємства.
- 4) Розкрити переваги та недоліки запровадження реструктуризації підприємства.
- 5) Обґрунтувати вплив реструктуризації на зростання вартості підприємства.

Практичне завдання 2

Розробити проект реструктуризації для ПАТ «Рошен» з урахуванням перспективних напрямів розвитку підприємства та підвищення його вартості:

- 1) Розрахувати реструктуризаційний потенціал підприємства та зробити висновки щодо наявних фінансових ресурсів для запровадження реструктуризації.
- 2) Обґрунтувати набір цілей обраної стратегії реструктуризації.
- 3) Розкрити переваги та недоліки запровадження реструктуризації підприємства.
- 4) Обґрунтувати вплив реструктуризації на зростання вартості підприємства.

Практичне завдання 3

Прийнято рішення про реорганізацію АТ «Х» шляхом приєднання його до акціонерного товариства «У». Співвідношення, з яким робиться обмін корпоративних прав при приєднанні, становить 5 : 3, тобто 5 акцій АТ «Х» обмінюються на 3 акції АТ «У». Кількість акцій АТ «Х», які перебувають у обігу, дорівнює 10 тис. шт. (номінал акцій 50 грн); АТ «У» — 16 тис. шт. (номінал 50 грн). Розрахувати суму збільшення статутного капіталу АТ «У» для того, щоб наділити корпоративними правами акціонерів АТ «Х» згідно із заданими

пропорціями.

ТЕМА 9

НЕДРУЖНІ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мета. Ознайомлення з основними аспектами злиття та поглинання підприємств в системі управління вартістю підприємства.

Практичне завдання 1

Угода поглинання. Компанія А поглинає компанію В і пропонує 35 дол. за акцію компанії В. Виконання угоди можливе двома варіантами: готівкою і обміном акцій. Розрахувати прибуток на акцію і коефіцієнт Р/Е до і після поглинання і визначити, як відобразиться на ринковій ціні акцій і коефіцієнті Р/Е для компанії А угода поглинання в обох випадках.

Таблиця 9.1

Показники	Компанія А	Компанія В
Чистий прибуток, дол.	20 000 000	5 000 000
Кількість акцій, шт.	5 000 000	2 000 000
Ціна акції, дол.	64	30

Практичне завдання 2

Поділ. Акціонери підприємства А прийняли рішення про його поділ на 2 підприємства у співвідношенні 60% на 40%. Спрощений баланс підприємства А на початок звітної періоду становить:

Таблиця 9.2
млн.грн.

Актив	Сума	Пасив	Сума
Нематеріальні активи	2200	Зареєстрований капітал	5000
Основні засоби	6800	Додатковий капітал + Резервний капітал	1260
Запаси	1000	Нерозподілений прибуток	3700
Дебіторська заборгованість	1200	Довгострокові зобов'язання	800
Грошові кошти	670	Поточні зобов'язання	1110
Баланс		Баланс	

Протягом звітної періоду підприємство отримало 660 тис.грн. чистого прибутку, 35% з якого використано на виплату дивідендів, решта – залишилось нерозподіленим. Крім того, на кінець звітної періоду підприємство отримало безоплатно необоротні активи первісною вартістю 190 млн.грн., провело дооцінку основних засобів на 8%, списало безнадійну дебіторську заборгованість в сумі 80 млн.грн. Скласти розподільчий баланс підприємства, якщо вказані операції відбулися на останню звітну дату перед проведенням угоди

поділу. Розрахувати вартість новостворених підприємств методом чистих активів.

Практичне завдання 3

Пропорції обміну акцій при поглинанні. Прийнято рішення про поглинання ПАТ «Альфа» шляхом приєднання його до ПАТ «Омега». Співвідношення, з яким робиться обмін корпоративних прав при приєднанні, становить 5:3, тобто 5 акцій ПАТ «Альфа» обмінюються на 3 акції ПАТ «Омега». Кількість акцій ПАТ «Альфа», які перебувають в обігу, дорівнює 10 000 шт. (номінал акцій 50 грн.), ПАТ «Омега» - 16000 шт. (номінал 40 грн.). Розрахувати суму збільшення статутного капіталу ПАТ «Омега» для того, щоб наділити корпоративними правами акціонерів ПАТ «Альфа» згідно із заданими пропорціями. Розрахувати, як відобразиться процедура поглинання на показниках EPS та P/E компанії «Омега», якщо чистий прибуток за звітний період склав 2,8 млн.грн., ринкова ціна акції 51 грн.

Практичне завдання 4

Приєднання. Прийнято рішення про угоду об'єднання АТ «Х» шляхом приєднання його до АТ «У». Співвідношення, за яким робиться обмін корпоративних прав при приєднанні, становить 3:2. Як доплата до корпоративних прав АТ «У» виплачує на користь акціонерів АТ «Х» компенсацію у розмірі 2.5 грн. за кожен акцію номіналом 50 грн. розрахувати суму збільшення статутного капіталу і скласти баланс АТ «У» після приєднання, якщо баланси до приєднання подані в табл.9.3 і 9.4.

Таблиця 9.3

Спрощений баланс ПАТ «Х», млн.грн.

Активи	сума	Пасив	сума
Основні засоби	500	Статутний капітал	420
Запаси і витрати	150	Додатковий капітал	60
Дебіторська заборгованість	100	Резервний капітал	40
Грошові кошти	20	Зобов'язання	250
Баланс	770	Баланс	770

Таблиця 9.4

Спрощений баланс ПАТ «У», млн.грн.

Активи	сума	Пасив	сума
Основні засоби	1400	Статутний капітал	1200
Запаси і витрати	300	Додатковий капітал	300
Дебіторська заборгованість	200	Резервний капітал	200
Грошові кошти	100	Зобов'язання	300
Баланс	2000	Баланс	2000

Практичне завдання 5

Консолідований баланс. Прийнято рішення про поглинання агрохолдингом ПАТ «МХП» компанії ПАТ «Овостар Юніон» шляхом обміну акцій. За даними фінансової звітності на останній звітний рік обох компаній та за даними про ринкові ціни акцій (на 31.12. останнього звітного року) визначити самостійно пропорції обміну акцій, якщо ПАТ «МХП» готове платити акціонерам ПАТ «Овостар Юніон» ціну, на 10 % дорожчу за ринкову вартість акції на останню звітну дату. Розрахувати, як позначиться процедура поглинання на показниках EPS та P/E ПАТ «МХП» та скласти консолідований спрощений баланс після поглинання.

*Для додаткової інформації по ПАТ «Овостар Юніон» звертатися:http://www.ovostar.ua/en/ipo/regulatory_filings/financial_reports/. * Для додаткової інформації щодо ПАТ «МХП» звертайтеся до <https://www.mhp.com.ua/uk/dlja-investoriv/financial-reports/richnij-zvit>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні та інструктивні матеріали

1. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Про інвестиційну діяльність: Закон України №1560-XII від 18.09.1991 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України № 2658-III від 12.07.2001 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

4. Про інноваційну діяльність: Закон України №40-IV від 04.07.2002р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Про акціонерні товариства: Закон України №514-IV від 17.09.2008 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

6. Національні стандарти бухгалтерського обліку. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>

7. Про затвердження Національного стандарту № 1 „Загальні засади оцінки майна і майнових прав”: Постанова КМУ № 1440 від 10.09.2003 р. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>

8. Про затвердження Національного стандарту № 2 „Оцінка нерухомого майна”: Постанова КМУ № 1442 від 28.10.2004 р. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>

9. Про затвердження Національного стандарту № 3 „Оцінка цілісних майнових комплексів”: Постанова КМУ № 1655 від 29.11.2006 р. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>

10. Про затвердження Національного стандарту № 4 „Оцінка майнових прав інтелектуальної власності”: Постанова КМУ № 1185 від 03.10.2007 р. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>

11. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 13 „Фінансові інструменти”: Наказ Мінфін України, Положення № 559 від 30.11.2001 р. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.

Основний

1. Бабій О.М. Управління вартістю підприємства : навчальний посібник. – О.М. Бабій, В.С. Малишко, Г.О. Пудичева. – Одеса, ОНЕУ, ротапінт, 2016. – 207 с.

2. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Н.С. Краснокутська. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. - 210 с.

3. Мендрул О.Г. Управління вартістю підприємства: навчальний посібник / О.Г. Мендрул. — К. : КНЕУ, 2011. – 338 с.

Додатковий

1. Бачевський Б.Є. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник / Б.Є. Бачевський, І.В. Заблудська, О.О. Решетняк. – К.: Центр учбової літератури, 2009. - 900 с.

2. Ким В. Чан, Моборн Р. Стратегія блакитного океану. Як створити безхмарний ринковий простір і позбутися конкуренції. – К.: Наш Формат, - 2016. – 384 с.

3. Коупленд Т., Коллер Т., Мурін Д. *Стоимость компаний: оценка и управление. Пер. с англ. / Т. Коупленд, Т. Коллер, Д. Мурин. — М.: ЗАО „Олимп-бизнес”, 2002. – 576 с.***

4. Куцик П.О. *Облікова концепція управління вартістю нематеріальних активів підприємства : монографія. – П.О. Куцик, І.М. Дрогобицький, З.П. Плиса, Х.І. Скоп. – Львів, «Растр-7», Львівський торговельно-економічний університет. – 2016. – 268 с.***

5. *Корягін М.В. Бухгалтерський облік у системі управління вартістю підприємства: теоретико-методологічні концепції : монографія / М. В. Корягін. – Львів : Львівська комерц. акад., 2012. – 389 с.***

6. Маричева Н.Н. Влияние враждебных поглощений на стоимость акций приобретающих компаний: российская и европейская практика // Н.Н. Маричева, Е.М. Рогова. – Корпоративные финансы, №4, Том 10. – 2016. – С. 68-82.

7. *Методологія та організація обліково-аналітичної системи управління холдингових компаній: [кол. монографія] / С.В. Гушко, А.В. Шайкан, М.І. Іщенко, Н.Л. Шкіря, М.П. Сагайдак // Кривий Ріг: КЕІ ДВНЗ «КНУ», 2012. – 645 с.*

8. Пономаренко В.С. Концептуальні основи економічної безпеки: монографія / В.С. Пономаренко– Харків : ХНЕУ, 2008. – 256с.

9. Рош Дж. *Стоимость компании: от желаемого к действительному: Пер. с англ. / Дж. Рош. – Минск: Гревцов Паблшер, 2008. – 352 с.*

*** курсивом виділені джерела, представлені у бібліотеці КНТЕУ.*

10. Садеков А.А. Стратегічне управління підприємством. Управління змінами: навчальний посібник / А.А. Садеков, О.Ю. Гусева. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. - 414 с.

11. Фролова Л.В. Формирование бизнес-модели предприятия. Учебник / Л.В. Фролова, Е.С. Кравченко – К.: Центр учебной литературы, 2012. – 384 с.

12. Чернова В.В. Контролінг в управлінні вартістю підприємства : автореферат дис...канд. екон.наук / Чернова В. В. ; 08.00.04-економіка та упр. підприємствами (за видами екон. діяльн.). – Одеса : ОНЕУ, 2017. – 20 с.**

13. Уолш К. Ключевые показатели менеджмента. Полное руководство по работе с критическими числами, управляющими вашим бизнесом: пер. с англ. / К. Уолш. – К.: Companion Group, 2012. – 416 с.

14. Управління вартістю банку : монографія / Н. П. Шульга, О. А. Слободяник, В. М. Глибокий та ін. ; за ред. Н.П. Шульги. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 391 с.**

15. Управління ресурсами підприємства: колективна моногр. / за заг. ред. к.е.н., проф. Г.О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2014. – 418, [6] с. – С. 196-205.

16. Эшоурт Г., Джеймс П. Менеджмент основанный на ценности: как обеспечить ценность для акционеров: пер. с англ. / Г. Эшоурт, П. Джеймс — М. : Инфра-М, 2009. — 190 с.

17. Atkinson A., Epstein M. Measure for measure: Realizing the power of the balanced scorecard // CMA Management.-September 2000. - p. 22-28.

18. Bennett G. Stewart, "EVA: Fact and Fantasy // Journal of Applied Corporate Finance. - Summer 1994. - P. 71-84.

19. Bennett G. Stewart, The Quest for Value, HarperCollins, 1991. - p. 543.

20. Kaplan R. Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System / R. Kaplan, D. Norton // Harvard Business Review, 1996. – Nr. 1. – P. 189 – 209.

21. Vladyslav Biloshapka, Oleksiy Osiyevskyy, Marc Meyer, (2016) "The value matrix: a tool for assessing the future of a business model", Strategy & Leadership, Vol. 44, Issue: 4, p.p.41-48.

22. Will Gornalla, Ilya A. Strebulaev, Squaring Venture Capital Valuations with Reality. - Journal of Financial Economics (JFE), Forthcoming, 54 Pages, 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2955455.

** курсивом виділені джерела, представлені у бібліотеці КНТЕУ.

23. Young S. David, O'Byrne F Stephen. VA and Value Based Management: A Practical Guide to Implementation, Published by McGraw-Hill Professional, 2000. – P. 493.

Статті

1. Багацька К.В. Теоретичні основи і практичні аспекти вартісноорієнтованого підходу в управлінні фінансами // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. – 2010. - №1 – С. 81-86

2. Багацька К.В. Використання економічної доданої вартості як критерію ефективності діяльності підприємства // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Фінанси і кредит”. – 2011. - №1

3. Багацька К.В. Ідентифікація факторів створення вартості на підприємствах харчової промисловості // Економіка ринкових відносин. Науковий журнал. – 2014. - №12. - с. 70-73

4. Багацька К.В., Пюро Б.І. Ринкова капіталізація компаній: світові та вітчизняні тенденції // Облік і фінанси. – 2017. - №1. – с. 112-119

5. Зимовець В.В., Багацька К.В. Капіталізація реального сектору економіки України: тенденції і наслідки // Світ фінансів. 2018 - №1. – С.7-21

6. Білявська Ю. Матричний підхід до визначення життєвого циклу бренду. Вісник КНТЕУ. Економічні науки. №4(102), 2015. – С.68-80.**

7. Блакита Г.В., Лановська Г.І. Інтегральна оцінка інноваційності діяльності підприємства. Вісник КНТЕУ. Економічні науки. №6(116)2017. – С.52-60.**

8. Воронін А.В. Системний підхід до управління вартістю підприємства / А.В. Воронін // Економіка і організація управління. – 2016. – № 3(23). – С. 148–155.

9. Дейнека О.В., Дехтяр Н.А., Пігуль Є.І. Актуальні питання управління вартістю підприємства. Економіка та держава. Міжнародний науково-практичний журнал 12 / 2017. – С.240-245.

10. Денисюк А., Покиньчерета В. Оцінка людського капіталу. Вісник КНТЕУ. Економічні науки. №1, 2016. – С.109-121.**

11. Дмитренко А.І. Ліквідація підприємства як базовий інструмент антикризового менеджменту // Стратегія економічного розвитку України: зб. наук. праць. – 2014. - №35. – С. 211-218.

** курсивом виділені джерела, представлені у бібліотеці КНТЕУ.

12. Касьянова А. О. Реорганізація корпорацій: міжнародний досвід. зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія. Економічні науки. № 1(96), 2018. – С.37-48. **

13. Мазаракі А., Мельник Т. Інновації як джерело стратегічних конкурентних переваг. Вісник КНТЕУ. Економічні науки. №2, 2010. – С.5-17. **

14. Новікова Н., Зубко Т. Конкурентоспроможність у системі економічного потенціалу підприємства. Вісник КНТЕУ. Економічні науки. №3 (113), 2017. – С.64-82. **

15. Спільник І. Аналіз економічної доданої вартості підприємства. Економічний аналіз. Випуск 12. Частина 4. – 2013. – С. 70-74.

16. Уманець К.А. Управління вартістю підприємства в системі фінансового менеджменту / К.А. Уманець, В.М. Попов // Наукові записки КНТУ. – 2011. – Вип. 11. – Ч. II. – С. 188–192.

17. Федулова І. В. Збалансована система показників в управлінні ризиками. Вісник КНТЕУ. Економічні науки. №6(122), 2018. – С.67-78. **

** курсивом виділені джерела, представлені у бібліотеці КНТЕУ.

Періодичні видання

1. Відомості Верховної Ради України: Офіційне видання законів України, постанов Верховної Ради України. Зміни в адміністративно-територіальному поділі України.

2. Урядовий кур'єр: газета центральних органів виконавчої влади України.

3. Бізнес: український діловий щотижневик.

4. Фінанси України: науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал Міністерства фінансів України.

5. Економіка і прогнозування: науково-аналітичний журнал Інституту економіки та прогнозування НАН України.

6. Інвестиції: практика та досвід: науково-практичний журнал Ради по вивченню продуктивних сил України Національної академії наук України.

7. Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України: офіційне видання антимонопольного комітету України.

8. Економіка АПК: міжнародний науково-виробничий журнал.

9. Інвестгазета: нормативна база: періодичне видання за проблематикою економіки, фінансів та бізнесу.

10. Компаньон-комплект: комплект інформаційного забезпечення бізнеу.

11. Економіст: щомісячний науково-практичний журнал.

12. Економіст: український науковий журнал.

Інтернет-ресурси

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України: <http://www.smida.gov.ua>
2. Фінансові та біржові показники підприємств світу: <https://finance.yahoo.com/>
3. База даних «Загальне законодавство»: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Довідкова, методична та аналітична інформація, яка стосується управління підприємствами: www.finance.ua
5. Міжнародні стандарти оцінки. - Режим доступу: www.fobis.com.ua
6. Електронна версія журналу «Компан&ньоН»: www.companion.ua
7. Інформаційне агентство "ЛІГА:ЗАКОН": www.ligazakon.ua
8. Офіційний сайт Всеукраїнської суспільної організації «Федерація оцінювачів бізнесу та інтелектуальної власності»: www.fobis.com.ua
9. Офіційний сайт Українського антирейдерського руху: www.zahvat.net
10. Офіційний сайт Українського товариства оцінювачів: <http://www.uto.com.ua>
12. Український журнал з корпоративного права та управління «Акционерный вестник»: <http://vestnikao.com.ua>.